Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2025)0076

Kontrola działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego – sprawozdanie roczne za 2023 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 6 maja 2025 r. w sprawie kontroli działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego – sprawozdanie roczne za 2023 r. (2024/2052(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając sprawozdanie z działalności Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego („grupa EBI”) za rok 2023 z 1 lutego 2024 r. pt. „Strategia zrównoważonego trybu życia” oraz dokument grupy EBI z 2 lutego 2023 r. pt. „EIB Group Operational Plan 2023–2025” [Plan operacyjny grupy EBI na lata 2023–2025],

– uwzględniając sprawozdanie Europejskiego Banku Inwestycyjnego („EBI”, „bank”) dotyczące inwestycji za lata 2023–2024 pt. „Transforming for competitivenes” [Transformacja na rzecz konkurencyjności], opublikowane 7 lutego 2024 r.,

– uwzględniając dokument EBI z 8 maja 2023 r. pt. „Mid-term review of the EIB Energy Lending Policy” [Przegląd śródokresowy polityki kredytowania energetyki EBI],

– uwzględniając sprawozdanie grupy EBI z wdrażania polityki przejrzystości grupy EBI za 2023 r., opublikowane 1 lipca 2024 r.,

– uwzględniając dokument grupy EBI z 27 listopada 2023 r. pt. „EIB Group PATH Framework – Version 1.2 November 2023 – Supporting counterparties on their pathways to align with the Paris Agreement” [Ramy PATH grupy EBI – wspieranie kontrahentów w dążeniu do dostosowania się do porozumienia paryskiego, wersja 1.2 z listopada 2023 r.],

– uwzględniając dokumenty grupy EBI i EBI: z 21 czerwca 2024 r. pt. „EIB Group 2024-2027 Strategic Roadmap” [Strategiczny plan działania grupy EBI na lata 2024–2027] oraz z 29 listopada 2023 r. pt. „EIB Global Strategic Roadmap” [Globalny strategiczny plan działania EBI],

– uwzględniając sprawozdanie grupy EBI w sprawie zrównoważonego rozwoju za 2023 r., opublikowane 25 lipca 2024 r.,

– uwzględniając notę informacyjną EBI z 6 lutego 2023 r. pt. „The European Investment Bank's approach to human rights" [Podejście Europejskiego Banku Inwestycyjnego do praw człowieka],

– uwzględniając sprawozdanie grupy EBI w sprawie mechanizmu rozpatrywania skarg za 2023 rok, opublikowane 10 czerwca 2024 r.,

– uwzględniając dokument grupy EBI z 14 października 2024 r. pt. „Diversity, Equity and Inclusion at the EIB Group" [Różnorodność, równość i włączenie w grupie EBI],

– uwzględniając publikację EBI z 23 września 2024 r. pt. „EIB Audit Committee Annual Reports for the year 2023" [Sprawozdania roczne Komitetu Kontroli i Audytu EBI za 2023 r.],

– uwzględniając sprawozdanie grupy EIB z 15 lipca 2024 r. pt. „EIB Group activities in EU cohesion regions in 2023" [Działania grupy EBI w regionach spójności UE w 2023 r.],

– uwzględniając sprawozdanie EBI z 19 października 2023 r. pt. „EIB Investment Survey 2023 – European Union overview" [Badanie EBI dotyczące inwestycji 2023 – podsumowanie sytuacji w Unii Europejskiej],

– uwzględniając sprawozdanie grupy EBI z 26 czerwca 2024 r. pt. „EIB Group support for EU businesses: Evidence of impact in addressing market failures" [Wsparcie grupy EBI dla przedsiębiorstw w UE: dowody na skuteczność w niwelowaniu niedoskonałości rynku],

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 5 marca 2024 r. pt. „Nowa Strategia na rzecz europejskiego przemysłu obronnego: osiągnięcie gotowości UE dzięki zdolnemu do reagowania i odpornemu europejskiemu przemysłowi obronnemu" (JOIN(2024)0010),

– uwzględniając sprawozdanie specjalne Europejskiego Trybunału Obrachunkowego nr 22/2024 pt. „Podwójne finansowanie z budżetu UE",

– uwzględniając sprawozdanie grupy EBI z 29 grudnia 2023 r. pt. „European Investment Bank Group Risk Management Disclosure Report - June 2023" [Sprawozdanie z ujawniania informacji o zarządzaniu ryzykiem Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego – czerwiec 2023 r.],

– uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiej przedstawicielki Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 19 marca

2025 r. pt. „Wspólna biała księga w sprawie obronności europejskiej – gotowość 2030” (JOIN(2025)0120),

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej (A10-0068/2025),

A. mając na uwadze, że grupa EBI obejmuje EBI i Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI); mając na uwadze, że EBI jest największym na świecie wielostronnym bankiem rozwoju; mając na uwadze, że EBI jest zobowiązany na mocy traktatu do przyczyniania się do integracji UE; mając na uwadze, że do głównych priorytetów EBI należy finansowanie projektów wspierających integrację europejską i spójność społeczną; mając na uwadze, że EFI działa jako specjalny organ wspierający cele polityki Unii Europejskiej w dziedzinie przedsiębiorczości, tworzenia miejsc pracy i spójności gospodarczej;

B. mając na uwadze, że jako bank będący własnością państw członkowskich Unii EBI jest zarządzany przez Radę Gubernatorów, Radę Dyrektorów i Komitet Zarządzający oraz dysponuje solidnymi wewnętrznymi mechanizmami rozliczalności, zarządzania oraz kontroli i audytu; mając na uwadze, że EFI jest własnością EBI (60 %), UE (30 %) oraz instytucji finansowych (10 %) z państw członkowskich, Zjednoczonego Królestwa i Turcji, a zarządza nim Walne Zgromadzenie udziałowców EFI, Zarząd i Dyrektor Generalny, że posiada niezależne wewnętrzne mechanizmy rozliczalności, zarządzania oraz kontroli, przy czym niektóre z tych funkcji są dzielone na poziomie Grupy;

C. mając na uwadze, że choć zarówno EBI, jak i EFI działają na rynku komercyjnym, to muszą spełniać wysokie standardy przejrzystości i zaangażowania zainteresowanych stron jako instytucje UE;

D. mając na uwadze, że grupa EBI promuje politykę UE zarówno wewnątrz, jak i poza nią, oraz ściśle współpracuje z innymi instytucjami unijnymi i krajowymi, dostosowując swą politykę finansową do priorytetów politycznych UE; mając na uwadze, że grupa EBI przedstawiła następujące osiem priorytetów strategicznych w strategicznym planie działania na lata 2024–2027: działania na rzecz klimatu, transformacja cyfrowa, obronność, spójność, rolnictwo, infrastruktura społeczna, finansowanie zewnętrzne oraz promowanie unii rynków kapitałowych;

E. mając na uwadze, że EBI ma również za zadanie pozyskiwać środki w drodze pożyczek na wdrażanie polityk UE;

F. mając na uwadze, że program strategiczny Rady Europejskiej na lata 2024–2029 przewiduje wzmocnienie roli grupy EBI jako katalizatora działań UE w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa, oraz podkreśla potrzebę wzmocnienia konkurencyjności UE i poprawy kondycji gospodarczej i społecznej obywateli dzięki znacznemu wspólnemu

wysiłkowi inwestycyjnemu, przy wsparciu zarówno ze środków publicznych, jak i prywatnych;

G. mając na uwadze, że raport Draghiego na temat przyszłości europejskiej konkurencyjności[1] zawierał liczne propozycje dalszego rozszerzenia roli EBI w finansowaniu polityk UE oraz umożliwienia EBI podejmowania większego ryzyka;

H. mając na uwadze, że głównym zadaniem grupy EBI jest zwiększenie potencjału Europy pod względem zatrudnienia i wzrostu gospodarczego; mając na uwadze, że inwestycje EBI powinny przeciwdziałać nierównościom dzięki poprawie dostępu do miejsc pracy, szkoleń, mieszkań i edukacji, aby przeciwdziałać ubóstwu i bezrobociu; mając na uwadze, że niezbędne jest usunięcie barier w dostępie małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz spółek o średniej kapitalizacji do finansowania; mając na uwadze, że publiczne programy pożyczkowe i gwarancyjne są ważnym narzędziem polityki antycyklicznej, szczególnie w okresach gorszej koniunktury gospodarczej, ale także w celu zmniejszania strukturalnych niedoskonałości rynku;

I. mając na uwadze, że EBI kamień węgielny europejskiej infrastruktury finansowej na rzecz rozwoju i największy wielostronny pożyczkodawca w krajach sąsiadujących z UE, do których należą kraje wschodniego sąsiedztwa, Bałkany Zachodnie, Bliski Wschód i Afryka Północna; mając na uwadze, że EBI ma pomóc zasypać lukę w inwestycjach produkcyjnych między Europą a jej głównymi konkurentami dzięki zwiększeniu inwestycji w innowacje, technologie komunikacyjne i własność intelektualną;

J. mając na uwadze, że sukces polityki UE i jej skuteczne wdrażanie w coraz większym stopniu zależą od grupy EBI; mając na uwadze, że intensywność i jakość nadzoru Parlamentu nad operacjami finansowymi EBI powinny odpowiadać intensywności współpracy EBI z Komisją, która stała się bardzo znacząca;

K. mając na uwadze, że model biznesowy EBI wymaga najwyższych standardów uczciwości, rozliczalności i przejrzystości oraz że należy przyjąć i stale aktualizować skuteczne środki w celu zwalczania oszustw finansowych, korupcji, prania pieniędzy, terroryzmu i przestępczości zorganizowanej oraz unikania i uchylania się od opodatkowania; mając na uwadze, że grupa EBI posiada ramy kontroli, które mają zapobiegać ryzyku sankcji i go ograniczać;

L. mając na uwadze, że grupa EBI stosuje się do definicji ryzyka braku zgodności Bazylejskiego Komitetu Nadzoru Bankowego, której celem jest zapobieganie ryzyku sankcji prawnych lub regulacyjnych, istotnej straty finansowej lub nadszarpnięcia reputacji; mając na uwadze, że bank podejmuje odpowiednie działania, aby ograniczyć

---

[1] Draghi, M., Przyszłość europejskiej konkurencyjności, wrzesień 2024 r.

takie ryzyko w drodze dopilnowania ścisłego przestrzegania ram prawnych i regulacyjnych, zarówno na szczeblu UE, jak i międzynarodowym;

Operacje finansowe i wyniki

1. docenia, że EBI skutecznie i efektywnie działa w międzynarodowym otoczeniu naznaczonym globalnymi wyzwaniami, w tym napięciami geopolitycznymi, skutkami zmiany klimatu oraz innymi czynnikami wpływającymi na gospodarkę światową; sugeruje zbadanie zarówno skuteczności, jak i wydajności EBI za pomocą przemyślanej analizy, ze szczególnym naciskiem na wpływ na konkurencyjność i wzrost gospodarczy;

2. zauważa, że finansowanie EBI odgrywa coraz ważniejszą rolę w kontekście wysokich stóp procentowych i ograniczonego finansowania publicznego; w kontekście niosącej wyzwania prognozy gospodarczej i rosnącej konkurencji globalnej oczekuje, że EBI zareaguje na ograniczenia dla konkurencyjności UE, takie jak niestabilne ceny energii, niedobór umiejętności w najważniejszych sektorach i niewystarczające inwestycje w innowacje oraz nowe technologie;

3. zauważa, że grupa EBI osiągnęła bardzo dobre skonsolidowane wyniki, które wyniosły 2,272 mld EUR w 2023 r. zgodnie z międzynarodowymi standardami sprawozdawczości finansowej (MSSF), w porównaniu z 2,327 mld EUR w 2022 r. (spadek o 2,4 % rok do roku); wzywa do szczegółowej analizy czynników przyczyniających się do spadku, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że wspomniany okres charakteryzował się stałym wzrostem gospodarczym; zauważa, że rezerwy EBI wyniosły w 2023 r. ponad 56 mld EUR, w porównaniu z 53,9 mld EUR w 2022 r. i 36 mld EUR w 2014 r.;

4. stwierdza, że całkowity wskaźnik płynności EBI utrzymywał się znacznie poniżej wewnętrznych limitów do końca 2023 r., a współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) EBI wynosił w 2023 r. 33,1 %, znacznie powyżej średniej wartości tego współczynnika osiągniętej przez istotne instytucje nadzorowane wówczas przez Europejski Bank Centralny (EBC); podkreśla, że utrzymanie ratingu AAA przez EBI z perspektywą „stabilną” jest kluczowe, aby zapewnić korzystne rynkowe źródła finansowania po preferencyjnych stawkach i dlatego należy go koniecznie utrzymać; podkreśla, że wysoka zdolność kredytowa EBI ma kluczowe znaczenie dla jego udanego modelu biznesowego;

5. wzywa EBI do utrzymania silnej pozycji kapitałowej i niezmiennie wysokich zysków, ale zauważa, że bank ma potencjał absorbowania potencjalnych wahań w zyskach bez narażania kapitału udziałowców lub swojego ratingu kredytowego, ma zdolność do podejmowania większego ryzyka w dziedzinie inwestycji strategicznych i jest dobrze

przygotowany do inwestowania w bardziej ryzykowne innowacyjne projekty, w przypadku których prywatni inwestorzy pozostają niezdecydowani;

6. wzywa EBI do poprawy przejrzystości instytucjonalnej dzięki publikowaniu bardziej szczegółowych protokołów posiedzeń Rady Dyrektorów, w tym protokołów głosowań i uzasadnień dotyczących poszczególnych projektów, przy jednoczesnym poszanowaniu uzasadnionej poufności, gdy jest to absolutnie konieczne;

7. podkreśla, że całkowita wartość wypłat EBI osiągnęła 54,4 mld EUR w 2023 r. (z czego 53,4 mld EUR pochodziło z zasobów własnych EBI), w porównaniu z 54,3 mld EUR (53,3 mld EUR z zasobów własnych) w 2022 r.; zauważa, że wypłaty EFI na poczet inwestycji na niepublicznych rynku kapitałowym wyniosły w 2023 r. 139,7 mln EUR w porównaniu z 113,7 mln EUR w 2022 r.; stwierdza, że zgodnie z modelem ekonomicznym opracowanym wspólnie przez Departament Gospodarczy EBI i Wspólne Centrum Badawcze Komisji oczekuje się, że łączne inwestycje realizowane w UE przez grupę EBI w 2023 r. przyczynią się do utworzenia około 1 460 000 nowych miejsc pracy w UE-27 do 2027 r. i doprowadzą do wzrostu PKB UE o 1,03 punktu procentowego; wzywa grupę EBI do bardziej zrównoważonej geograficznie dystrybucji inwestycji, aby zmaksymalizować ich wpływ na wszystkie regiony UE, promując spójny i sprzyjający włączeniu społecznemu wzrost w całej Unii, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów niedoreprezentowanych i słabiej rozwiniętych;

8. przypomina, że statut EBI przewiduje równowagę geograficzną wśród jego pracowników oraz że rekrutacja powinna opierać się na kwalifikacjach, choć przy jednoczesnym uwzględnieniu sprawiedliwej reprezentacji obywateli ze wszystkich państw członkowskich; zachęca bank do stałego monitorowania równowagi geograficznej wśród personelu oraz, w razie potrzeby, do odpowiedniego dostosowywania procesu rekrutacji;

9. odnotowuje zaangażowanie grupy EBI na rzecz bezwzględnego ę przeciwdziałania oszustwom podatkowym, uchylaniu się od opodatkowania, unikaniu opodatkowania, praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu; wzywa do dalszego zwiększania przejrzystości beneficjentów końcowych, wzmacniania mechanizmów monitorowania i ułatwiania dostępu do informacji publicznych, aby zapewnić pełną rozliczalność;

10. podkreśla, że EBI jako organ UE powinien pod każdym względem dostosować swoje praktyki w zakresie przejrzystości do standardów określonych w rozporządzeniu (WE) nr 1049/2001[1] w sprawie

---

[1] Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji, Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj.

publicznego dostępu do dokumentów; wzywa Bank do dbania o proaktywne ujawnianie dokumentów dotyczących finansowanych projektów i podjętych decyzji, jedynie z ograniczonymi i uzasadnionymi wyjątkami; ponownie podkreśla znaczenie prawdziwego publicznego dostępu jako podstawy rozliczalności instytucjonalnej;

InvestEU, uproszczenie wieloletnich ram finansowych oraz Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności

11. z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie 13 grudnia 2023 r. planu operacyjnego grupy EBI na lata 2024–2026, który podsumowuje ustalone priorytety i działania, aby zrealizować strategię grupy EBI na kolejne trzy lata; wzywa do dostosowania się do nowych warunków rynkowych, w tym do uproszczenia i ograniczenia biurokracji w celu usunięcia barier blokujących dostęp MŚP do finansowania, które należy znacznie zwiększyć; stwierdza, że zwiększenie liczby działań i uprawnień obarczonych wyższym ryzykiem jest niezbędne, aby skutecznie wspierać innowacyjne sektory o wysokiej wartości dodanej;

12. przypomina, że grupie EBI przyznano 75 % (19,6 mld EUR) unijnej gwarancji budżetowej przewidzianej w rozporządzeniu w sprawie InvestEU[1]; podkreśla, że tylko w 2023 r. EBI zatwierdził 30 operacji w ramach InvestEU o łącznej wartości 9,1 mld EUR; uważa, że utrzymanie konkurencyjności wymaga znacznych inwestycji, przede wszystkim ze strony sektora prywatnego; uważa, że skupienie się na innowacyjnych projektach oraz przedsiębiorstwach typu start-up i scale-up zwiększyłoby konkurencyjność i wzrost gospodarczy w Europie; zauważa, że wymaga to mobilizacji inwestycji prywatnych; w związku z tym wzywa EBI do odgrywania istotniejszej roli w strategicznym zmniejszaniu ryzyka za pomocą gwarancji, zachęcając tym samym do inwestycji kapitał prywatny;

13. wzywa grupę EBI do systematycznego ujawniania – w miarę możliwości i zgodnie z obowiązkami w zakresie ochrony danych – beneficjentów końcowych swoich operacji finansowych, w szczególności w przypadku projektów wspieranych w ramach gwarancji i mandatów budżetowych UE, aby zagwarantować zaufanie publiczne i nadzór publiczny;

14. podkreśla, że w obecnych wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 EBI zarządza 87 mandatami powierzonymi przez Komisję, a liczba ta wzrasta do około 130, jeśli uwzględni się te związane z zarządzaniem dzielonym i powierzone przez samorządy terytorialne i państwa członkowskie, oraz zauważa, że EBI sporządza co najmniej

---

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

457 sprawozdań rocznie w tym zakresie; wskazuje, że zmniejszenie biurokracji i uproszczenie procedur jest konieczne dla lepszego wykorzystania zasobów;

15. podkreśla, że EBI nadzoruje sześć mandatów w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) w czterech państwach członkowskich, które to mandaty podpisano w 2021 r. (Grecja i Włochy), w 2022 r. (Rumunia) i w 2024 r. (Hiszpania), o łącznej wartości 8,7 mld EUR; przyznaje, że przyjęcie „finansowania niepowiązanego z kosztami odnośnych operacji", które uległo znacznemu rozszerzeniu wraz z RRF, nieuchronnie niesie ze sobą ryzyko błędów i podwójnego finansowania; wyraża zaniepokojenie w kwestii przejrzystości, audytu i monitorowania wdrażania RRF; wzywa EBI do współpracy z państwami członkowskimi w celu przezwyciężenia ograniczeń w zakresie zdolności administracyjnych i braku umiejętności technicznych, aby zapewnić jak najskuteczniejsze zarządzanie środkami z RRF, zgodnie z krajowymi strukturami i z zachowaniem wszystkich wymogów sprawozdawczości w ramach RRF, zwłaszcza w odniesieniu do realizacji projektów inwestycyjnych i reform; wzywa Komisję oraz EBI, w jego roli doradczej, do powstrzymania się od proponowania nowych mechanizmów finansowania na wzór RRF bez podjęcia działań naprawczych, w tym w przyszłych wieloletnich ramach finansowych na okres po 2027 r.; podkreśla, że podczas gdy EBI dąży do uproszczenia, nie może ono wystawiać na szwank należytego zarządzania ani możliwości sprawowania nadzoru i rozliczalności, zgodnie z traktatami;

16. wzywa do przeprowadzenia niezależnej i kompleksowej kontroli wszystkich instrumentów opartych na podziale ryzyka zarządzanych przez grupę EBI, w tym tych związanych z RRF, aby zagwarantować najwyższe standardy przejrzystości, rozliczalności i unikania ryzyka podwójnego finansowania;

Bezpieczeństwo energetyczne

17. odnotowuje stałe wsparcie EBI na rzecz bezpieczeństwa dostaw, które przybiera głównie formę wzmacniania sieci elektroenergetycznych i infrastruktury transgranicznej, zmniejszania zapotrzebowania na energię dzięki projektom na rzecz efektywności energetycznej oraz wspierania niskoemisyjnego wytwarzania energii elektrycznej; pochwala, że EBI wspiera nowe wymiary bezpieczeństwa energetycznego, takie jak reakcja popytu i magazynowanie energii, oraz propaguje rozwój zrównoważonych dostaw surowców krytycznych potrzebnych w transformacji energetycznej; apeluje o pilną analizę rzeczywistego wpływu dotychczas realizowanych projektów, w szczególności ich wpływu na dostępność i koszt energii, a co za tym idzie na ogólną konkurencyjność europejskich przedsiębiorstw.

18. ponawia wezwanie do walki z ubóstwem energetycznym i podkreśla potrzebę sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu

transformacji energetycznej; przypomina, że kryzys energetyczny zaostrza inflację, potęguje brak bezpieczeństwa żywnościowego i obciąża budżety gospodarstw domowych; zachęca EBI do wykorzystania mechanizmu sprawiedliwej transformacji i funduszu modernizacyjnego w celu wsparcia regionów i społeczności najbardziej dotkniętych transformacją energetyczną; podkreśla znaczenie wykorzystania mechanizmu sprawiedliwej transformacji w celu wsparcia pracowników i regionów dotkniętych wycofywaniem paliw kopalnych, przy zapewnieniu dostępu do przekwalifikowania i wysokiej jakości miejsc pracy; przyznaje, że liczne sektory stoją przed wyzwaniami wynikającymi z połączonych skutków stosowania Zielonego Ładu i kryzysu energetycznego oraz wzrostu inflacji; podkreśla, że przyspieszenie wdrażania innowacyjnych technologii niskoemisyjnych wymaga sprowadzenia ich kosztów do poziomu konkurencyjnego w stosunku do kosztu paliw kopalnych oraz dostosowania do trwającej reformy zielonych strategii politycznych;

19. potwierdza, że plan REPowerEU to zasadniczy nowy element odpowiedzi politycznej UE na kryzys energetyczny; zauważa, że w lipcu 2023 r. grupa EBI zwiększyła cele dotyczące finansowania określone w zobowiązaniu z października 2022 r. z 30,0 mld EUR do 45,0 mld EUR do 2027 r. (REPowerEU+), aby zintensyfikować starania na rzecz wspierania bezpieczeństwa energetycznego UE; wzywa do przejrzystego przeglądu potencjalnych przypadków podwójnego finansowania projektów energetycznych;

20. podkreśla, że w 2023 r. EBI zapewnił około 21,4 mld EUR finansowania na projekty związane z energią, z czego około 19,8 mld EUR w UE i 1,6 mld EUR poza UE; uważa, że konieczne jest nie tylko zwiększenie funduszy na projekty energetyczne, ale również ich efektywności jako inwestycji; podkreśla w związku z tym znaczenie połączonej oferty EBI w zakresie kompetentnej pomocy technicznej i innowacyjnej pomocy finansowej i zachęca bank do rozszerzenia oferty innowacyjnych produktów finansowych dla podmiotów gospodarczym poza standardową ofertę rynkową;

21. uważa, że wodór i jego pochodne, zwłaszcza pozyskiwane ze źródeł odnawialnych, mogą w znacznym stopniu przyczynić się do realizacji celów UE w zakresie dekarbonizacji i zmniejszenia zależności od paliw kopalnych; wzywa EBI do odegrania wiodącej roli w mobilizowaniu inwestycji prywatnych, które są niezbędne do zwiększenia produkcji wodoru w całej UE, przy jednoczesnym zapewnieniu neutralności technologicznej i wspieraniu różnorodnych innowacyjnych rozwiązań w zakresie dekarbonizacji, w tym dalszych badań naukowych nad rozszerzeniem i ustabilizowaniem wydajności technologii wodorowej; zachęca bank do analizy opłacalności takich projektów z perspektywy ich całego cyklu życia;

Polityka obrony i bezpieczeństwa

22. z zadowoleniem przyjmuje znaczącą rolę, jaką grupa EBI odgrywa we wspieraniu polityki bezpieczeństwa i obrony UE dzięki finansowaniu projektów, które zwiększają strategiczną autonomię i odporność Unii; podkreśla znaczenie możliwości inwestycyjnych EBI, wspierających inicjatywy przyczyniające się do wzmocnienia przemysłu obronnego UE, rozwoju infrastruktury cyberbezpieczeństwa oraz promowania innowacji w dziedzinie krytycznych technologii obronnych;

23. docenia fakt, że bezpieczeństwo i obronność zostały uznane za kluczowe priorytety banku w strategicznym planie działania na lata 2024–2027; podkreśla, że w maju 2024 r. Rada Dyrektorów EBI zatwierdziła plan działania grupy EBI na rzecz bezpieczeństwa i obrony, który zastępuje inicjatywę strategiczną na rzecz bezpieczeństwa w Europie grupy EBI z 2022 r. i ma na celu wspieranie innowacji w dziedzinie technologii podwójnego zastosowania, aby zwiększyć wsparcie dla unijnego przemysłu bezpieczeństwa i obrony; zwraca z satysfakcją uwagę, że grupa EBI udziela wsparcia MŚP i innowacyjnym start-upom w sektorze bezpieczeństwa i obrony zgodnie z zasadą „podwójnego zastosowania”, przy zachowaniu kryterium „wiarygodnego zastosowania cywilnego”, ale przy rezygnacji z testu przychodów; z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady Dyrektorów EBI z 21 marca 2025 r. o rozszerzeniu zasad kwalifikowalności banku w zakresie finansowania europejskiego przemysłu obronnego i bezpieczeństwa oraz infrastruktury, przy zapewnieniu, aby wykluczone rodzaje działalności miały możliwie najbardziej ograniczony zakres;

24. jest zadowolony z ukierunkowanych inwestycji EBI w infrastrukturę zarówno obronną, jak i cywilną oraz podkreśla zapotrzebowanie na strategiczne inwestycje w technologie, które służą zarówno celom cywilnym, jak i obronnym, zgodnie z szerszymi celami UE dotyczącymi promowania innowacji i zwiększania bezpieczeństwa Unii; wzywa grupę EBI do przeglądu skutków rozszerzenia nowej polityki dotyczącej produktów podwójnego zastosowania;

25. podkreśla znaczenie MŚP, przedsiębiorstw typu start-up i spółek o średniej kapitalizacji w sektorze bezpieczeństwa i obrony oraz w rozwoju wspólnego europejskiego rynku obrony; jest zdania, że mniejsze podmioty odgrywają kluczową rolę we wzmacnianiu zdolności i autonomii Unii w zakresie opracowywania innowacyjnych produktów obronnych; zachęca EBI do dalszego wspierania współpracy transgranicznej w dziedzinie badań i rozwoju, w szczególności w drodze umożliwienia mniejszym podmiotom udziału w łańcuchach dostaw w przemyśle obronnym; podkreśla, że większe inwestycje EBI w sektorze obronnym mogą zachęcać banki komercyjne do inwestowania, i uważa, że konieczne jest zwiększenie elastyczności udzielania kredytów MŚP w tym zakresie;

26. zauważa, że środki przeznaczone na wsparcie sektora obronności i bezpieczeństwa pochodzą głównie z Europejskiego Funduszu

Obronnego (EFO) – w wysokości 8 mld EUR, z inicjatywy strategicznej EBI na rzecz bezpieczeństwa w Europie (SESI) – w wysokości 8 mld EUR oraz z Programu na rzecz europejskiego przemysłu obronnego (EDIP) – w wysokości 1,5 mld EUR; wzywa w związku z tym do przeznaczenia specjalnej alokacji kapitału na obronę oraz dalsze dostosowanie zakresu kwalifikujących się inwestycji, aby sprostać ambitnej roli przyczyniania się do pokoju i bezpieczeństwa w Europie, którą grupa EBI ma odgrywać zgodnie ze wspólną białą księgą w sprawie obronności europejskiej – Gotowość 2030; przyjmuje z zadowoleniem włączenie przez EBI dotychczasowej inicjatywy SESI o wartości 8 mld EUR do przekrojowego i stałego celu polityki publicznej oraz zniesienie z góry ustalonego pułapu finansowania w tym obszarze; uważa, że działania te pozwolą bankowi reagować na potrzeby inwestycyjne w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony, przy jednoczesnym zabezpieczeniu jego działalności i silnej pozycji finansowej; uważa, że decyzja Rady Gubernatorów z czerwca 2024 r. o podwyższeniu wskaźnika dźwigni banku umożliwi zwiększenie inwestycji w obszarach o znaczeniu strategicznym, w tym w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony;

27. podkreśla wartość dodaną innowacyjnych środków przyjętych przez EBI w celu przyspieszenia inwestycji w bezpieczeństwo i obronność oraz „punktu kompleksowej obsługi”, który pełni funkcję jednego punktu kontaktowego dla klientów i interesariuszy zewnętrznych, oferując im specjalistyczne wsparcie ułatwiające dostęp do funduszy z SESI i przyspieszające ich uruchomienie; zachęca EBI do dalszego opracowywania i wdrażania uzgodnionych środków, które upraszczają procedury dla klientów i jeszcze bardziej przyspieszają procesy inwestycyjne, przy jednoczesnym zachowaniu ratingu AAA;

28. zauważa z uznaniem, że w czerwcu 2023 r. EBI zatwierdził zwiększenie budżetu SESI na inwestycje w bezpieczeństwo w UE z 6,0 mld EUR do 8,0 mld EUR na lata 2022–2027, w tym również w sektorach kosmicznym i cyberbezpieczeństwa; zachęca EBI do wzmacniania partnerstw instytucjonalnych z Agencją UE ds. Programu Kosmicznego oraz innymi potencjalnie istotnymi podmiotami, zgodnie z unijnymi regułami konkurencji;

29. pochwala współpracę EBI ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, w tym rządami państw członkowskich, Europejską Agencją Obrony (EDA) i Funduszem Innowacji NATO; docenia zwłaszcza współpracę EBI z EDA i z zadowoleniem przyjmuje podpisanie 3 października 2024 r. aktualizacji protokołu ustaleń między tymi dwoma instytucjami, co pozwoli im zacieśnić partnerstwa strategiczne i wspólnie zidentyfikować potrzeby w zakresie finansowania, aby lepiej wspierać badania, rozwój i innowacje (BRI) w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony w Unii;

30. zachęca EBI do dalszego zacieśniania współpracy z kluczowymi zainteresowanymi stronami w celu zwiększenia wpływu, synergii i

komplementarności z programami obronnymi UE, zapewniając, aby jego inwestycje uzupełniały szersze cele polityki obronnej UE i przyczyniały się do osiągnięcia korzyści skali w europejskich zdolnościach obronnych; zwraca się do EBI o poprawę bezpieczeństwa i odporności regionalnej, w szczególności w Europie Wschodniej i regionie Morza Śródziemnego dzięki tworzeniu infrastruktury wspierającej bezpieczeństwo regionalne i sprzyjającej większej współpracy między państwami członkowskimi UE w kwestiach obronności; podkreśla ponadto znaczenie zbadania możliwości współpracy z Funduszem Innowacji NATO w celu poprawy dostępu do finansowania dla start-upów technologicznych, równolegle z uruchomieniem instrumentu kapitałowego EFI na rzecz obronności;

Infrastruktura społeczna i mieszkalnictwo

31. zwraca się do EBI o podejmowanie większego ryzyka w związku z projektami zapewniającymi podstawowe usługi, przynoszącymi długoterminowe, wyraźne i wymierne korzyści; z zadowoleniem przyjmuje działania i środki wdrażane przez grupę EBI w sektorze mieszkalnictwa i infrastruktury społecznej, które przyczyniają się do powstania przystępnych cenowo mieszkań, włączenia społecznego i rozwoju regionalnego, a jednocześnie wspierają zrównoważony rozwój i innowacje; wzywa EBI do priorytetowego traktowania inwestycji zgodnie z tymi celami, aby osiągnąć lepszy wzrost gospodarczy, włączenie społeczne i spójność regionalną, przy jednoczesnym wspieraniu celów UE w zakresie zrównoważonego rozwoju; zachęca bank do skupienia się na zrównoważonym rozwoju obszarów miejskich i wzroście sprzyjającym włączeniu społecznemu w drodze zapewnienia, aby potrzeby UE w zakresie mieszkalnictwa i infrastruktury zostały zaspokojone, co przyczyni się do powstania silniejszej, bardziej spójnej i zamożnej Europy;

32. podkreśla, że koszty zakupu i wynajmu mieszkań gwałtownie wzrosły w ostatnich latach, co ogranicza przystępność cenową wielu obszarów metropolitalnych w UE oraz dostęp do tych obszarów; podkreśla, że EBI musi odgrywać silniejszą rolę w rozwiązywaniu kryzysu mieszkaniowego; z zadowoleniem przyjmuje włączenie wsparcia dla infrastruktury społecznej do ośmiu strategicznych priorytetów grupy EBI na lata 2024–2027 i zgadza się, że inwestycje w energooszczędne, zrównoważone i przystępne mieszkania, najnowocześniejszą opiekę zdrowotną oraz łatwo dostępną edukację są kluczowe dla zwiększenia produktywności oraz przyczyniają się do budowania silnych i odpornych społeczeństw; zachęca EBI do priorytetowego traktowania inwestycji w spółdzielnie mieszkaniowe, energooszczędne mieszkalnictwo socjalne oraz projekty renowacyjne skierowane do gospodarstw domowych o niskich dochodach; uważa, że rozwiązanie problemu poważnych luk w inwestycjach mieszkaniowych w UE wymaga przezwyciężenia zarówno barier finansowych, jak i niefinansowych, a także mobilizacji zasobów i zdolności na dużą skalę;

33. z zadowoleniem stwierdza, że EBI, we współpracy z Komisją, zainicjował paneuropejską platformę inwestycyjną, której celem jest promowanie przystępnych cenowo i zrównoważonych mieszkań, na której oferuje się usługi doradztwa i dofinansowanie: zachęca uczestników do kontynuowania tej inicjatywy;

34. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie EBI do złagodzenia presji na rynki mieszkaniowe w Europie; podkreśla, że ceny zakupu i wynajmu mieszkań znacznie wzrosły w ostatnich latach, co ogranicza przystępność cenową wielu obszarów metropolitalnych w UE i utrudnia dostęp do tych obszarów; podkreśla, że analiza EBI pokazuje, iż UE potrzebuje około 1,5 miliona nowych mieszkań rocznie, aby sprostać popytowi, oraz że około 75 % zasobów budowlanych UE wymaga renowacji, co oznacza dodatkowe 5 milionów lokali rocznie; z zadowoleniem stwierdza, że EBI wspiera odbudowę istniejących lokali mieszkalnych oraz budowę nowych, dostępnych i przystępnych cenowo mieszkań socjalnych; zachęca EBI do mobilizowania większych środków finansowych na projekty dotyczące przystępnego cenowo budownictwa mieszkaniowego w państwach członkowskich;

35. apeluje o wzmocnienie wsparcia technicznego i fachowej wiedzy z dziedziny finansów, aby wesprzeć władze lokalne i regionalne, zwłaszcza na obszarach o niskiej zdolności inwestycyjnej, w celu poprawy dostępu do funduszy EBI; uważa, że współpraca z władzami lokalnymi, samorządami terytorialnymi i przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego powinna sprzyjać rozwojowi mieszkalnictwa socjalnego dla wszystkich, a przede wszystkim dla osób w najtrudniejszej sytuacji; jest świadomy, że skuteczność działań EBI w sektorze mieszkalnictwa i infrastruktury społecznej zależy również od usunięcia przeszkód politycznych i regulacyjnych;

36. zauważa, że w 2023 r. EBI podpisał umowy dotyczące finansowania operacji w obszarze efektywności energetycznej o wartości 8,3 mld EUR, z czego 65 % dotyczyło efektywności energetycznej w budynkach; zachęca EBI do priorytetowego traktowania długoterminowych przystępnych cenowo i dostępnych rozwiązań oraz zrównoważonych inwestycji, takich jak energooszczędne renowacje i ponowne wykorzystanie pustostanów;

37. uważa, że powiązane inwestycje powinny zapewniać wystarczającą trwałość przed wydaniem zezwolenia na zmianę miejsca przeznaczenia lub zastosowania;

38. zachęca EBI do wykorzystania swojej długoletniego doświadczenia jako akceleratora europejskich inwestycji oraz swojego potencjału w sektorze edukacji i szkoleń oraz opieki zdrowotnej, w tym poprzez usługi doradcze; wzywa bank do większego wsparcia opieki zdrowotnej zarówno w, jak i poza UE, co zapewni Europie silniejszą pozycję na arenie światowej;

Wsparcie dla MŚP, spółek o średniej kapitalizacji, start-upów i scale-upów oraz dla przedsiębiorców z obszarów wiejskich i bardziej oddalonych, unia rynków kapitałowych i rola EFI

39. podkreśla, że MŚP, start-upy i scale-upy mają zasadnicze znaczenie dla gospodarki UE; wskazuje, że przedsiębiorstwa te napotykają poważne trudności w dostępie do finansowania, rynków i talentów, co ogranicza ich wzrost; twierdzi, że wzrost przedsiębiorstw, ich dynamika i inwestycje publiczne mają kluczowe znaczenie z punktu widzenia wspierania innowacyjności, konkurencyjności i produktywności; zachęca grupę EBI do kontynuowania stawiania czoła tym wyzwaniom, zwłaszcza w obecnej sytuacji geopolitycznej, dzięki dostosowanym programom finansowym, mechanizmom podziału ryzyka oraz instrumentom finansowym ukierunkowanym na potrzeby, przy jednoczesnym zapewnieniu dodatkowości wykorzystania zasobów publicznych do tych celów i unikaniu wypierania kapitału prywatnego; zauważa, że poszczególne instrumenty wspierające udzielanie pożyczek przedsiębiorstwom można łączyć w zależności od kontekstu oraz że różne instrumenty grupy EBI są ukierunkowane na zróżnicowane niedoskonałości rynku i rodzaje przedsiębiorstw; podkreśla potrzebę zapewnienia MŚP pomocy technicznej przed zatwierdzeniem projektów, aby poprawić dostęp do finansowania EBI;

40. stwierdza, że rozwój dobrze funkcjonującego rynku sekurytyzacji może być kluczowym pierwszym krokiem w kierunku ustanowienia silnej unii rynków kapitałowych (CMU); uważa, że CMU przyniesie korzyści konsumentom i MŚP, oferując możliwości inwestycji o wysokiej rentowności w gospodarkę realną, a w ostatecznym rozrachunku przyczyni się do pobudzenia rynku kapitału wysokiego ryzyka dzięki poprawie dostępu do zróżnicowanych źródeł finansowania; uważa, że finansowanie europejskich scale-upów za pomocą europejskiego kapitału powinno być priorytetem, czego przykładem jest europejska inicjatywa na rzecz liderów technologii uruchomiona w lutym 2023 r. w celu finansowania obiecujących europejskich przedsiębiorstw technologicznych i zapobiegania ich sprzedaży inwestorom zagranicznym z uwagi na brak europejskiego kapitału inwestycyjnego; zachęca EFI do zbadania możliwości uruchomienia drugiej generacji tej inicjatywy; zauważa, że europejska inicjatywa na rzecz liderów technologii jest uzupełniana przez europejską inicjatywę na rzecz scale-upów, która ma na celu zapewnienie kluczowego finansowania dla europejskich przedsiębiorstw sektora zaawansowanych technologii na późnym etapie rozwoju; zauważa, że inwestycje te powinny być zgodne z działaniami politycznymi na szczeblu unijnym i krajowym; jest świadomy relatywnej słabości europejskiego rynku kapitału wysokiego ryzyka w porównaniu z rynkami konkurentów, a także tego, że europejskie przedsiębiorstwa typu start-up i scale-up są często zmuszone do przeniesienia działalności lub poszukiwania zagranicznych nabywców, lub polegania na źródłach finansowania

innych niż kapitał wysokiego ryzyka, a zatem są mniej odpowiednie z perspektywy wysokiego wzrostu;

41. uznaje misję EFI polegającą na wspieraniu dostępu do finansowania dla europejskich mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw; uważa, że EFI powinien znacznie zintensyfikować działalność na rzecz rozwoju europejskiego ekosystemu kapitału wysokiego ryzyka, utrzymując równowagę geograficzną; wzywa do wzmocnienia działań EFI umożliwiających zwiększenie inwestycji w sektorach o wysokim potencjale wzrostu, lepszy podział ryzyka między inwestorami publicznymi i prywatnymi oraz promowanie innowacji w całej Europie; uważa, że konieczne jest monitorowanie tempa wzrostu wsparcia dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw;

42. zachęca EFI do dalszego rozwijania narzędzi monitorowania, aby lepiej śledzić długoterminowe wyniki funduszy kapitału wysokiego ryzyka i operacje finansowania MŚP, w szczególności pod względem tworzenia miejsc pracy, rozpowszechniania innowacji i wpływu na poziomie regionalnym; podkreśla zasadniczą rolę dużych europejskich przedsiębiorstw w strukturze gospodarczej Europy, w szczególności tych działających w kluczowych sektorach, takich jak energetyka, obronność i infrastruktura; apeluje o zrównoważone podejście, które zapewni dalsze wspieranie przez EBI europejskich przedsiębiorstw w pozyskiwaniu kapitału na duże projekty i inicjatywy badawczo-rozwojowe, co przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności Europy na arenie międzynarodowej;

43. docenia wsparcie udzielone przez grupę EBI około 400 000 MŚP i spółkom o średniej kapitalizacji tylko w 2023 r., obejmujące 31,1 mld EUR finansowania, w tym pożyczki i gwarancje dla przedsiębiorstw (z czego 14,9 mld EUR uruchomiono przez EFI), co doprowadziło do mobilizacji ponad 134 mld EUR; stwierdza, że w tym celu EBI współpracował z niemal 300 instytucjami partnerskimi w całej Europie; zachęca EBI do kontynuowania roli, jaką odgrywa w poprawie dostępu do finansowania dla MŚP, które często muszą się mierzyć z barierami w dostępie do finansowania ze strony tradycyjnych instytucji finansowych, zapewniając ukierunkowane finansowanie, które pozwala na zgromadzenie wystarczających zasobów do rozwoju i utrzymania się na rynku; z zadowoleniem przyjmuje stałe zwiększanie i zachęca do dalszego zwiększania liczby instytucji partnerskich w celu osiągnięcia szerokiego zasięgu geograficznego i sektorowego;

44. przypomina, że wdrażanie Europejskiego Funduszu Gwarancyjnego zakończyło się w 2023 r. oraz że jego wypłaty na pomoc MŚP w odbudowie po negatywnych skutkach pandemii objęły około 200 000 MŚP w całej UE; przypomina obawy wyrażone w poprzednich rezolucjach dotyczące przejrzystości procesów decyzyjnych i informacji o ostatecznych odbiorcach;

45. z zadowoleniem stwierdza, że środki EFI na rzecz przeciwdziałania praniu pieniędzy, zwalczania finansowania terroryzmu i unikania opodatkowania obejmują ocenę ryzyka związanego z produktami i transakcjami, dzięki przeprowadzaniu procedur oceny należytej staranności kontrahentów, weryfikację struktury własności i kluczowych osób pod kątem sankcji i negatywnych informacji medialnych; z zadowoleniem przyjmuje wprowadzenie obowiązkowych szkoleń dla wszystkich pracowników oraz zawarcie porozumienia z luksemburską jednostką analityki finansowej w sprawie zgłaszania wykrytych podejrzanych transakcji i podejmowania działań następczych w związku z nimi;

46. wzywa grupę EBI do wprowadzenia kompleksowej i wiążącej polityki ochrony sygnalistów obejmującej całą grupę zgodnie z dyrektywą (UE) 2019/1937[1], gwarantującej bezpieczne kanały zgłaszania nieprawidłowości, ochronę przed działaniami odwetowymi oraz kompletne mechanizmy działań następczych;

Kluczowe obszary polityki: spójność, działania w dziedzinie klimatu i zrównoważenie środowiskowe oraz cyfryzacja

47. docenia fakt, że w swym podejściu do kwestii spójności na lata 2021–2027 EBI zobowiązał się do przeznaczenia co najmniej 40 % całkowitego finansowania w UE w latach 2022–2024 na projekty w regionach objętych polityką spójności; stwierdza, że w 2023 r. finansowanie to wyniosło 29,8 mld EUR, co odpowiada 45 % całkowitej kwoty działań zatwierdzonych przez bank w UE; podkreśla, że udział finansowania EBI przeznaczonego na regiony słabiej rozwinięte wzrósł z 24 % w 2022 r. do 26 % w 2023 r., osiągając kwotę 17,2 mld EUR, czyli znacznie powyżej wynoszącego 21 % celu wyznaczonego w podejściu EBI do kwestii spójności na 2023 rok; ponownie wzywa EBI do dalszego monitorowania, analizowania i usuwania niedociągnięć uniemożliwiających niektórym regionom lub krajom pełne korzystanie ze wsparcia finansowego i doradczego EBI;

48. uznaje, że EFI w istotny sposób przyczynia się do zwiększenia spójności gospodarczej i społecznej w Unii za pomocą szerokiej gamy instrumentów finansowych; zauważa, że zobowiązania EFI w zakresie gwarancji kredytowych, kapitału wysokiego ryzyka i inwestycji na niepublicznym rynku kapitałowym na rzecz regionów spójności w 2023 r. wyniosły 6,8 mld EUR, co stanowi 48 % całkowitych zobowiązań EFI w UE; zauważa, że w 2023 r. EFI był szczególnie aktywny w Europie Środkowo-Wschodniej;

49. zauważa, że ramy zrównoważonego rozwoju środowiskowego i społecznego EBI obejmują zmienione zasady i standardy

---

[1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii, Dz.U. L 305 z 26.11.2019, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1937/oj.

środowiskowe i społeczne, promujące zintegrowane podejście do oceny i zarządzania wpływem i ryzykiem;

50. przyznaje, że w ciągu ostatnich 15 lat dział doradczy EBI wsparł ponad 1000 projektów w regionach objętych polityką spójności; wzywa bank do aktywnego wspierania możliwości finansowania w regionach słabiej rozwiniętych i w okresie przejściowym, w tym w drodze zwiększenia usług doradczych w lokalnych biurach EBI; uważa, że konieczne jest również uwzględnienie geograficznej dystrybucji wsparcia udzielanego przez EBI w celu zwiększenia spójności społecznej;

51. podkreśla inicjatywy EBI w regionach objętych polityką spójności na rzecz sektora opieki zdrowotnej, w tym program HERA Invest, gwarancję w wysokości 100 mln EUR ustanowioną wraz z Komisją w celu wsparcia badań i rozwoju w zakresie reagowania na pilne transgraniczne zagrożenia dla zdrowia; zachęca EBI do propagowania ukierunkowanych inwestycji w kluczowe systemowe czynniki wsparcia, takie jak dostęp do opieki zdrowotnej, edukacji, mieszkalnictwa socjalnego i lokalnego finansowania dla miast i regionów, zapewniających lepszą równowagę geograficzną, za pośrednictwem bezpośrednich pożyczek albo instrumentów finansowych, a także zachęca EBI do wykorzystania synergii między dotacjami UE a pożyczkami EBI w celu poprawy transgranicznej łączności kolejowej, która ma kluczowe znaczenie dla lepszej integracji w ramach jednolitego rynku UE;

52. uznaje strategiczne ukierunkowanie EBI od 2019 r., by pełnić rolę banku klimatycznego UE; podkreśla, że tylko w 2023 r. EBI podpisał umowy o wartości 41,8 mld EUR na finansowanie działań w dziedzinie klimatu i 25,1 mld EUR na zrównoważenie środowiskowe (odpowiednio 35,1 mld EUR i 15,9 mld EUR w 2022 r.); zauważa, że finansowanie EBI na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu wyniosło 2,7 mld EUR w 2023 r., co odpowiada 6,4 % jego całkowitego finansowania działań w dziedzinie klimatu (w porównaniu z 1,9 mld EUR, czyli 5,4 %, w 2022 r.); z zadowoleniem stwierdza, że finansowanie działań na rzecz klimatu i zrównoważenia środowiskowego łącznie stanowiło 60 % całkowitego finansowania EBI w 2023 r.; wzywa do zachowania neutralności technologicznej w ramach strategii inwestycyjnej realizowanej w dziedzinie finansowania działań na rzecz klimatu i zrównoważonego rozwoju;

53. przypomina, że przyjętą w 2019 r. polityką kredytową energetyki EBI ustanowiono „stopniowe wycofywanie wsparcia dla projektów energetycznych opierających się na paliwach kopalnych” i wprowadzono okres przejściowy, w którym bank mógł nadal zatwierdzać projekty już będące w trakcie oceny, ale Rada Dyrektorów nie zatwierdziła żadnego takiego projektu po zakończeniu 2021 r.; zauważa, że w 2022 r. grupa EBI wprowadziła tymczasowe i nadzwyczajne rozszerzenie zwolnień z obowiązku przestrzegania ram dostosowania się kontrahentów do porozumienia

paryskiego (tzw. PATH) na potrzeby REPowerEU, aby uwzględnić projekty o dużym stopniu innowacyjności oraz projekty w zakresie energii odnawialnej i infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych w Unii Europejskiej; zauważa, że w 2023 r. grupa EBI postanowiła zastosować takie samo tymczasowe i nadzwyczajne rozszerzenie również w odniesieniu do projektów zgodnych z duchem REPowerEU poza UE; zauważa, że takie tymczasowe i nadzwyczajne rozszerzenia mają obowiązywać do 2027 r., z zastrzeżeniem przeglądu planu działania banku klimatycznego przewidzianego na 2025 r.; przypomina o swojej wcześniejszej rezolucji[1] i twierdzi, że PATH oferuje odpowiedni mechanizm wspierania kontrahentów w dostosowywaniu się do celów porozumienia paryskiego; podkreśla, że od EBI oczekuje się zintensyfikowania zaangażowania we wszystkich obszarach działalności, aby wspierać wszystkich klientów w opracowywaniu planów dekarbonizacji;

54. odnotowuje śródokresowy przegląd planu działania banku klimatycznego Grupy, zatwierdzony w 2023 r., który obejmuje uproszczony system dostosowania się do porozumienia paryskiego dla mikroprzedsiębiorstw, zmianę wymogów w zakresie ujawniania informacji dotyczących partnerów finansowych ram PATH oraz tymczasowe rozszerzenie listy krajów, w których EBI może działać jako jedyny podmiot finansujący projekty adaptacji klimatycznej ze względu na szczególną podatność tych krajów na zmianę klimatu;

55. z zadowoleniem przyjmuje uwzględnienie przez grupę EBI rolnictwa i biogospodarki jako jednego z priorytetowych obszarów działania, jednak zauważa, że w 2023 r. rolnictwo, rybołówstwo i leśnictwo otrzymały jedynie 1,1 % portfela pożyczkowego EBI; uważa, że ważne jest, by EBI przeznaczał znaczące środki na finansowanie sektora rolnego, w tym przez uproszczone procedury;

56. podkreśla, że rolnictwo jest kluczowym motorem wzrostu i rozwoju na obszarach wiejskich; uznaje rosnące wyzwania stojące przed sektorem rolnym oraz fakt, że unijni rolnicy muszą dostosować się do celów Europejskiego Zielonego Ładu, poradzić sobie z kryzysem energetycznym oraz zarządzać rosnącą inflacją; wzywa grupę EBI do większego wsparcia sektora rolnego i sprzyjania wprowadzaniu innowacji w tym ważnym sektorze, który odgrywa istotną rolę jako gwarant bezpieczeństwa żywnościowego, przy jednoczesnym wykorzystaniu unijnego podejścia „Jedno zdrowie” przez integrację zdrowia ludzi, zwierząt, roślin i środowiska w celu stworzenia zrównoważonych, odpornych i produktywnych systemów rolno-spożywczych; podkreśla wyzwania finansowe stojące przed rolnikami, zwłaszcza młodymi i posiadającymi niewielkie

---

[1] Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie kontroli działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego – sprawozdanie roczne za 2022 r. (2023/2046(INI)) (Dz.U. C, C/2024/4007, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4007/oj).

gospodarstwa, i zauważa, że rolnicy i przedsiębiorstwa w tym sektorze mają gorsze wyniki przy ubieganiu się o finansowanie;

57. podkreśla, że wsparcie EBI powinno opierać się na zasadzie sprawiedliwej transformacji w celu osiągnięcia zrównoważonego rolnictwa, które chroni środowisko, zdrowie ludzi i dobrostan zwierząt, a jednocześnie poprawia warunki życia rolników, w szczególności właścicieli małych i średnich gospodarstw; utrzymuje, że wspieranie obszarów wiejskich ma zasadnicze znaczenie dla promowania zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, wymiany pokoleń i równego dostępu do możliwości finansowych dla kobiet i mężczyzn; ponownie wzywa grupę EBI do zwiększenia zaangażowania w sektorze rolnym przez poprawę dostępu do finansowania;

58. docenia, że grupa EBI jest jednym z kluczowych podmiotów wspierających cyfryzację w UE, zwłaszcza jeżeli chodzi o finansowanie infrastruktury cyfrowej i wspieranie innowacyjnych start-upów cyfrowych; zachęca EBI do zwiększenia wsparcia dla sieci cyfrowych, autonomii UE i innowacji w zakresie kluczowych technologii;

59. uważa, że zmniejszenie nierówności cyfrowych i zapobieganie wykluczeniu społecznemu wymaga znacznych inwestycji publicznych w infrastrukturę telekomunikacyjną, zwłaszcza na obszarach wiejskich; zachęca EBI do wspierania obywateli europejskich w nabywaniu odpowiednich umiejętności cyfrowych, aby mogli w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i z niepełnosprawnościami;

60. uznaje, że sektor cyberbezpieczeństwa odgrywa krytyczną rolę w ochronie przedsiębiorstw i rządów przed coraz bardziej zaawansowanymi zagrożeniami cyfrowymi i zagranicznymi wpływami; z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie inwestycji w bezpieczeństwo z 6 mld EUR do 8 mld EUR, finansowanych w ramach SESI, aby sprostać wyzwaniom związanym z bezpieczeństwem, w tym wyzwaniom w sektorze New Space;

61. z zadowoleniem stwierdza, że EBI koncentruje się na równouprawnieniu płci i poprawie sytuacji ekonomicznej kobiet, co doprowadziło do inwestycji w tej dziedzinie o łącznej wartości 5,8 mld EUR w 2023 r. (w porównaniu z 5,1 mld EUR w 2022 r.); uważa, że EBI może jeszcze bardziej zwiększyć wartość pożyczek mikrofinansowych dla przedsiębiorstw prowadzonych przez kobiety, które nadal doświadczają dyskryminacji w dostępie do finansowania;

62. podkreśla, że bezpieczeństwo dostaw krytycznych surowców ma kluczowe znaczenie zarówno dla transformacji ekologicznej, jak i transformacji cyfrowej, a także dla sektora obrony i bazy przemysłowej UE ogółem; apeluje do EBI, by inwestował więcej w sektor surowców krytycznych, aby pomóc dywersyfikować dostawy

zarówno surowców pierwotnych, jak i wtórnych, a także rozwijać rozwiązania gospodarki o obiegu zamkniętym, w szczególności działalność badawczo-rozwojową w dziedzinie materiałów alternatywnych, takich jak materiały pochodzenia biologicznego; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie 21 marca 2025 r. nowej inicjatywy strategicznej dotyczącej surowców krytycznych, przewidującej finansowanie inwestycji w surowce krytyczne w wysokości 2 mld EUR w 2025 r., powołanie nowej grupy zadaniowej ds. surowców krytycznych oraz utworzenie specjalnego punktu kompleksowej obsługi w celu budowania i zarządzania szeregiem operacji i działań doradczych w zakresie surowców krytycznych oraz zwiększenia wiedzy technicznej i partnerstw;

Działalność EBI poza UE

63. podkreśla, że w drugim roku istnienia EBI Global zapewnił finansowanie w wysokości 8,4 mld EUR (w porównaniu z 9,1 mld EUR w 2022 r.); zauważa, że ponieważ finansowanie EBI Global jest ograniczone do 50 % całkowitego kosztu projektu, współfinansowanie inwestycji z instytucjami finansowania rozwoju i wielostronnymi bankami rozwoju jest powszechną praktyką; wzywa EBI i Komisję do inwestowania w audyt wewnętrzny i niezależne funkcje kontrolne, aby zagwarantować integralność i rzetelność wszystkich operacji;

64. przypomina, że EBI Global jest jednym z kluczowych podmiotów wdrażających europejską strategię Global Gateway i w związku z tym oczekuje się, że będzie stosować najwyższe standardy przejrzystości i rozliczalności;

65. stwierdza, że Rada Dyrektorów EBI przyjęła Globalny strategiczny plan działania i przyjmuje do wiadomości jej zobowiązanie do poszanowania i promowania praw człowieka i praworządności w ramach wspieranych przez EBI projektów;

66. wskazuje na znaczenie zapewnienia, aby interwencje grupy EBI w Ukrainie były ukierunkowane na priorytety odbudowy kraju uzgodnione z UE i zgodne z metodami i ramami określonymi w Planie Ukrainy oraz z postanowieniami traktatów UE; odnotowuje, że EBI nadal zwiększa starania na rzecz rozwiązania problemu nadużyć finansowych i korupcji w odniesieniu do projektów grupy EBI realizowanych w Ukrainie; wzywa do dalszego stosowania odpowiedniej warunkowości w odniesieniu do pomocy finansowej udzielanej Ukrainie, ze szczególnym uwzględnieniem skutecznych mechanizmów nadzoru, takich jak dostęp do informacji i lokali, oraz monitorowania wizyt, a także wzywa do rozszerzenia warunkowości na wszystkie państwa spoza UE, którym zapewnia finansowanie;

67. nalega na wzmocnienie zdolności administracyjnych i audytowych ukraińskich organów odpowiedzialnych za wdrażanie, monitorowanie, kontrolowanie i nadzorowanie finansowanych

działań, w szczególności w celu zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji, konfliktom interesów i nieprawidłowościom; powtarza, że EBI powinien mieć jasny i nieograniczony nadzór przez cały czas;

68. uważa, że większa rola EBI przyniesie wartość dodaną zarówno dla odbudowy Ukrainy i procesu rozszerzenia, jak i dla przyszłych partnerstw w ramach unijnej strategii Global Gateway i polityki sąsiedztwa oraz w kontekście wsparcia celów zrównoważonego rozwoju; zachęca Komisję do zmaksymalizowania współpracy z EBI, aby wykorzystać autonomią strategiczną UE, zwłaszcza w dziedzinie energii i surowców;

69. z uznaniem odnosi się do przyjęcia w 2024 r. Instrumentu na rzecz Ukrainy, będącego rozwinięciem inicjatywy EBI „UE na rzecz Ukrainy”, który stanowi mechanizm wsparcia opartego na środkach z budżetu UE; zachęca państwa członkowskie, by zapewniły dalsze udzielanie temu krajowi solidnego wsparcia zgodnie z jego potrzebami;

70. podkreśla, że w celu wsparcia Ukrainy EBI od początku konfliktu z Rosją w 2014 r. zbudował portfel kredytowy o wartości ponad 7 mld EUR; zaznacza, że na dzień 31 grudnia 2023 r. całkowite zaangażowanie finansowe EBI (wypłacone i niewypłacone środki) wynosiło 5,750 mld EUR, z czego większość była objęta gwarancjami UE w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich; zauważa, że dodatkowo bank udzielił również gwarancji finansowych na ekspozycje wobec kontrahentów zlokalizowanych w Ukrainie, w pełni zabezpieczonych kompleksowymi gwarancjami UE, na kwotę 388,7 mln EUR na koniec 2023 r. (w porównaniu z 478,8 mln EUR na koniec 2022 r.);

71. odnotowuje rosnące zaangażowanie finansowe EBI w Ukrainie; wzywa bank do regularnego przekazywania władzy budżetowej i odpowiednim organom kontrolnym szczegółowych informacji na temat wydatkowania i wdrażania środków objętych gwarancjami UE;

72. podkreśla nieproporcjonalny wpływ rosyjskiej wojny agresji przeciwko Ukrainie na wschodnie regiony UE graniczące z Rosją i Białorusią; zwraca uwagę na koszty ponoszone przez te regiony i państwa członkowskie ze względu na ich wspólną granicę z wrogimi krajami sąsiadującymi, w szczególności na konieczność kierowania większości środków publicznych na bezpieczeństwo, obronność i gotowość, przy jednoczesnym dramatycznym ograniczeniu zasobów z powodu zakłóceń w działalności gospodarczej, handlu transgranicznym i innych wymianach oraz w programach spójności; wzywa EBI, aby brał to pod uwagę przy podejmowaniu decyzji w sprawie finansowania;

73. z zadowoleniem przyjmuje znaczące inwestycje w Mołdawii w celu wsparcia odporności gospodarczej, poprawy bezpieczeństwa

energetycznego, poprawy infrastruktury i udzielenia temu krajowi pomocy w działaniach w kierunku integracji z UE; dostrzega, że na Bałkanach Zachodnich EBI Global zainwestował 1,2 mld EUR w 2023 r. oraz dodatkowe 700 mln EUR w poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i modernizację sieci kolejowych; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich w 2024 r. oraz Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego w Republice Mołdawii zatwierdzonego przez Parlament Europejski;

74. uznaje rolę, jaką odgrywa EBI we wspieraniu Bałkanów Zachodnich na ich drodze do członkostwa w Unii Europejskiej, zgodnie z polityką rozszerzenia UE; stwierdza, że EBI Global przeznaczył 1,2 mld EUR na inwestycje na Bałkanach Zachodnich w 2023 r., a łączna wartość uruchomionych inwestycji przekroczyła 6 mld EUR; zwraca uwagę, że większość środków finansowych przeznaczono na zrównoważoną łączność, a następnie uruchomiono linie kredytowe dla MŚP oraz na projekty infrastrukturalne w sektorach opieki zdrowotnej, edukacji i umiejętności oraz dostawy wody i urządzenia sanitarne;

75. zwraca się do EBI o współpracę z innymi instytucjami dwustronnymi i wielostronnymi w celu opracowania i stosowania wspólnych metod analizy wpływu na rozwój, aby zapewnić wartość dodaną i długoterminowy pozytywny wpływ;

Struktura rozliczalności EBI

76. przypomina, że wewnętrznym nadzorem w EBI kieruje Inspektorat Generalny (IG), który składa się z trzech działów związanych z rozliczalnością – oceny operacji, mechanizmu rozpatrywania skarg oraz dochodzeń w sprawie nadużyć finansowych – które pełnią uzupełniające się role, co przyczynia się do spójnego rozpatrywania zarzutów i skarg;

77. zauważa, że w ramach mechanizmu rozpatrywania skarg EBI rozpatrzono łącznie 104 sprawy w 2023 r. (97 w 2022 r.); zauważa, że w 2023 r. otrzymano 60 nowych skarg (54 w 2022 r.), z czego 44 uznano za dopuszczalne, a 29 dotyczyło projektów finansowanych przez EBI, przy czym 27 z nich odnosiło się do projektów realizowanych poza Europą;

78. zauważa, że Komitet ds. skarg w zakresie zamówień EBI jest niezależnym komitetem EBI rozpatrującym skargi dotyczące procedur zamówień publicznych związanych z projektami finansowanymi przez EBI poza UE;

79. z zadowoleniem przyjmuje starania Wydziału Dochodzeń (IG/IN) na rzecz współpracy i koordynacji działań z pozostałymi elementami unijnej struktury zwalczania nadużyć, w szczególności z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz Prokuraturą Europejską (EPPO), które w 2023 r. otrzymały 37 % spraw przekazanych do dochodzenia (27 z 74 spraw); zachęca IG/IN

do zacieśnienia współpracy ze wszystkimi elementami unijnej struktury zwalczania nadużyć finansowych;

80. zauważa, że IG/IN prowadzi proaktywne działania w zakresie wykrywania nadużyć finansowych przy użyciu narzędzia do oceny ryzyka nadużyć finansowych i uczciwości oraz robota do oceny ryzyka korupcji w zamówieniach publicznych i że w 2023 r. w 24 przeglądach wytypowano cele dla trzech pełnych i dogłębnych proaktywnych przeglądów dotyczących uczciwości; zachęca bank do przeanalizowania, w jaki sposób można dalej rozwijać te narzędzia cyfrowe w celu wspierania przejrzystości i odpowiedzialności finansowej;

81. ubolewa, że pomimo wielokrotnych apeli Parlamentu sprawozdanie roczne IG/IN nie zawiera odpowiednich informacji na temat skali finansowej rozpatrywanych spraw, funduszy lub mandatów, których dotyczą te sprawy, rodzajów projektów objętych dochodzeniami, zastosowanych środków łagodzących, roli służb EBI oraz pośredników lub partnerów w tych sprawach, a nawet państw członkowskich, których sprawy te dotyczą; zachęca przedstawicieli IG/IN, by zwiększyli poziom zaangażowania, interakcji i przejrzystości w kontaktach z Parlamentem, zwłaszcza w zakresie kontroli działalności finansowej; ponawia swój apel do IG/IN, aby nie ograniczał się do samego opisu kilku studiów przypadków lecz regularnie raportował wartościowe informacje na temat stopnia ochrony interesów finansowych; sugeruje, aby IG/IN przyjął model sprawozdawczości podobny do stosowanych przez inne organy dochodzeniowe, takie jak EPPO i OLAF, w których dąży się do właściwego wyważenia pomiędzy przejrzystością a obowiązkiem zachowania poufności lub tajemnicy zawodowej;

82. zauważa, że polityka EBI dotycząca wykluczeń przewiduje autonomiczny proces wykluczania, który nie jest w pełni równoważny systemowi wczesnego wykrywania i wykluczania Komisji pod względem standardów decyzyjnych, wyników i środków zaradczych; ponownie wzywa grupę EBI i Komisję do współpracy w identyfikowaniu ewentualnych luk i proponowaniu środków zaradczych, w tym przyspieszonej procedury egzekwowania decyzji EBI o wykluczeniu za pośrednictwem systemu wczesnego wykrywania i wykluczania; zauważa, że w 2023 r. postępowania w sprawie wykluczenia prowadzone na podstawie ustaleń IG/IN skutkowały wykluczeniem pięciu przedsiębiorstw z uczestnictwa w jakiejkolwiek działalności finansowanej przez EBI na okres pięciu lat;

83. z zadowoleniem przyjmuje zatwierdzenie w 2023 r. polityki ram wewnętrznej kontroli grupy EBI; uznaje wyniki procesu dostosowania wewnątrzgrupowego pomiędzy EBI a EFI, w zakresie, w jakim odzwierciedlają odmienne modele działalności oraz struktury zarządzania obu instytucji; odnosi się zwłaszcza do uwag Komitetu Kontroli i Audytu, zgodnie z którymi zarówno audyt wewnętrzny, jak i

ramy kontroli wewnętrznej powinny zostać przekształcone w funkcje obejmujące całą grupę;

84. zauważa, że niezależny audytor zewnętrzny EBI stanowi trzecią linię obrony; podkreśla, że regularna rotacja audytorów i podział zadań pozwalają na świeże spojrzenie, i w związku z tym zauważa, że audytor zewnętrzny EBI powinien podlegać okresowej rotacji, tymczasem jego mandat przedłużono do 2027 r., a funkcję audytora grupy EBI pełni od 2009 r.;

85. docenia fakt, że ramy zarządzania ryzykiem grupy EBI i sprawozdania grupy EBI dotyczące ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem są skuteczne i dostosowane do wymogów i standardów technicznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego;

86. podkreśla, że w 2023 r. pomimo trudnych warunków rynkowych portfel EBI nadal wykazywał bardzo niski poziom ekspozycji nieobsługiwanej; jest zdania, że nawet jeśli znaczna część portfela kredytowego banku korzysta z elementów powodujących poprawę kredytowania lub gwarancji państw członkowskich UE, wysoka jakość portfela EBI wynika przede wszystkim ze starannego wdrażania bardzo skutecznych polityk kredytowych banku;

87. podkreśla, że EBI nie podlega przepisom prawa Unii mającym zastosowanie do instytucji kredytowych, w szczególności rozporządzeniu[1] i dyrektywie[2] w sprawie wymogów kapitałowych (CRR, CRD), a zatem ma prawo do samodzielnego określania wymogów kapitałowych i płynnościowych w sposób odpowiedni i adekwatny do swojej działalności, misji oraz warunków rynkowych; zwraca uwagę, że grupa EBI zobowiązuje się do przestrzegania najlepszych praktyk bankowych i rynkowych oraz może określać ich zastosowanie zgodnie z zasadą proporcjonalności; podkreśla, że wdrażanie tych norm nie może powodować nieuzasadnionych obciążeń; z zadowoleniem stwierdza, że grupa EBI dobrowolnie przeprowadziła proces przeglądu i oceny; zwraca uwagę, że proces ten powinien być zgodny ze strukturą zarządzania i misją EBI;

---

1 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj).

2 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniająca dyrektywę 2002/87/WE i uchylająca dyrektywy 2006/48/WE i 2006/49/WE (Dz.U. L 176 z 27.6.2013, s. 338, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2013/36/oj).

88. rozumie, że zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami UE instytucje Unii zatwierdziły w 2024 r. zmianę statutu zaproponowaną przez Radę Gubernatorów EBI poprzez zmianę statutowego limitu wskaźnika dźwigni[1] i podniesienie go z 250 % do 290 %, aby umożliwić EBI zwiększenie inwestycji bez zwiększania podstawy kapitałowej;

89. uważa, że zmieniony wskaźnik dźwigni toruje drogę do zwiększonego podejmowania ryzyka; uznaje, że inwestycje w energię odnawialną i zrównoważoną infrastrukturę oraz inwestycje w innowacyjne technologie mają zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności UE, lecz często wiążą się z większym ryzykiem ze względu na niepewność zwrotów; zwraca uwagę, że zwiększone podejmowanie ryzyka może prowadzić do większej zmienności zwrotów EBI, jednak zauważa, że EBI ma bufory kapitałowe, które pozwalają na rozszerzenie działalności obarczonej ryzykiem;

90. jest zaniepokojony sytuacją spółki Northvolt AB, producenta baterii, którego uważa się za odgrywającego kluczową rolę w procesie zielonej transformacji; podkreśla, że spółka Northvolt korzystała ze znaczącego pakietu pożyczkowego EBI w wysokości nieco ponad 942,6 mln EUR w ramach finansowania dłużnego pozyskanego na rozbudowę gigafabryki; stwierdza, że spółka Northvolt złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości w marcu 2025 r.; wzywa EBI do przedstawienia szczegółowych informacji na temat oceny i procesu decyzyjnego w sprawie finansowania Northvolt AB oraz przyczyn niepowodzenia projektu;

91. podkreśla, że rozbudowa gigafabryki miała zwiększyć roczną zdolność w zakresie produkcji baterii i miała strategiczne znaczenie dla globalnej konkurencyjności oraz była zgodna ze strategiami UE w tym sektorze;

92. wzywa Komisję i Radę Dyrektorów EBI do rozpoczęcia bez zbędnej zwłoki szczegółowego przeglądu wewnętrznego w celu sprawdzenia przyczyn i kontekstu niepowodzenia tego sztandarowego projektu oraz do wyciągnięcia wniosków z tego doświadczenia, aby zapobiec powtórzeniu się podobnej sytuacji lub umożliwić jej wczesne wykrycie;

93. utrzymuje, że największa wartość dodana wsparcia UE polega na wspieraniu inwestycji o wyższym ryzyku w innowacyjne projekty, zwiększaniu skali strategicznych celów UE i umożliwianiu realizacji długoterminowych projektów transformacyjnych, które nie mogą uzyskać finansowania z sektora prywatnego; uważa, że aby skutecznie realizować wyznaczone cele w zakresie innowacji i konkurencyjności, program InvestEU powinien koncentrować się na finansowaniu inwestycji o wyższym ryzyku i większej skali, a grupa

---

[1] Wskaźnik dźwigni określa, jaką kwotę EBI może pożyczyć w stosunku do swoich własnych zasobów.

EBI powinna angażować się w więcej projektów wysokiego ryzyka na większą skalę, z udziałem głównie i na zasadzie preferencji inwestorów europejskich, łącząc bardziej zorientowane na absorpcję ryzyka wykorzystanie zasobów InvestEU z analogicznym podejściem do wykorzystania środków własnych grupy EBI; wzywa EBI do wprowadzenia bardziej rygorystycznych warunków, które uniemożliwią wykorzystywanie środków publicznych UE do subsydiowania przedsiębiorstw przenoszących produkcję poza Europę, a tym samym zagwarantują, że wszystkie projekty finansowane przez EBI będą wspierały długoterminową odporność europejskiego przemysłu;

94. jest świadomy, że członkowie Komitetu Zarządzającego EBI są często urzędnikami służby cywilnej w swoich krajach pochodzenia, zanim rozpoczną kadencję w EBI, która zazwyczaj trwa od dwóch do sześciu lat, i że w związku z tym są uprawnieni do korzystania z możliwości rozwoju zawodowego pod pewnymi warunkami w okresie przejściowym (który wydłużono do 24 miesięcy po zakończeniu ich kadencji w EBI); zauważa, że członkowie Komitetu Zarządzającego są zobowiązani do niezwłocznego informowania Komitetu ds. Etyki i Zgodności oraz do uzyskania jego zgody na wszelkie negocjacje dotyczące przyszłego zatrudnienia;

95. ponownie przypomina, że Parlament wielokrotnie wzywał do wzmocnienia mechanizmu zapobiegania konfliktom interesów w EBI i usprawnienia procedur postępowania w takich sprawach, a także do lepszego określenia warunków, na jakich wiceprezesi EBI mogą uczestniczyć w podejmowaniu decyzji dotyczących operacji w ich krajach pochodzenia, oraz nalega, aby kwestie te uwzględniono w przyszłej rewizji kodeksu postępowania Komitetu Zarządzającego;

96. podkreśla, że 31 października 2023 r. Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wydał orzeczenie w sprawie 611/2022/KR, w którym stwierdził, iż były wiceprezes zatwierdził umowy o finansowanie między EBI a krajowym bankiem rozwoju[1] w swoim kraju pochodzenia na kilka tygodni przed objęciem stanowiska dyrektora generalnego tegoż krajowego banku rozwoju, pomimo zaleceń dyrektora EBI ds. zgodności z przepisami, aby unikać takich działań w trakcie procedury mianowania; rozumie, że sprawa ta miała miejsce przed wejściem w życie obecnego kodeksu postępowania Komitetu Zarządzającego, który zawiera już szczegółowe przepisy dotyczące przyszłego zatrudnienia jego członków; zauważa, że w ramach przyszłego przeglądu zasad mających zastosowanie do Komitetu ds. Etyki i Zgodności EBI zobowiązał się do rozważenia zalecenia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczącego upublicznienia decyzji Komitetu;

---

[1] Krajowe banki rozwoju są pośrednikami finansowymi między EBI a małymi projektami, które korzystają z inwestycji EBI.

97. zauważa, że środki łagodzące, takie jak wydzielenie z procesu decyzyjnego („ring-fencing”) oraz okresy przejściowe („cooling-off periods”), są najczęściej stosowanymi klauzulami zapobiegawczymi w przypadku zjawiska „drzwi obrotowych” oraz rozumie, że członkowie Komitetu Zarządzającego, w tym osoby, o których niedawno donosiły media, stosują te środki i przestrzegają ich;

98. podziela pogląd Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich, że należy wzmocnić rolę Komitetu ds. Etyki i Zgodności EBI, jeśli chodzi o nadzorowanie planowanych nowych miejsc pracy członków Komitetu Zarządzającego, oraz że powinien on być w stanie nakładać i egzekwować środki ograniczające ryzyko; rozumie, że rola Komitetu ds. Etyki i Zgodności stała się w ostatnich latach bardziej znacząca i że trwają wewnętrzne dyskusje na temat sposobów zwiększenia jego skuteczności;

99. zachęca bank do zwiększenia udziału przedsiębiorstw europejskich w procedurach udzielania zamówień dotyczących projektów finansowanych przez EBI; zachęca bank do doradzania pożyczkobiorcom, aby priorytetowo traktowali kwalifikowalność europejskich przedsiębiorstw w celu wzmocnienia europejskiej konkurencyjności;

100. ponownie apeluje do EBI, by zapewnił właściwą reprezentację geograficzną, w tym wśród kadry kierowniczej średniego i wyższego szczebla, oraz wzywa EBI do corocznego publikowania informacji o płci i narodowości osób zajmujących stanowiska kierownicze średniego i wyższego szczebla;

Kontrola, przejrzystość i nadzór

101. wyraża głębokie ubolewanie, że Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO) nadal nie ma pełnego dostępu do wszystkich danych dotyczących operacji EBI; uznaje, że nie wszystkie działania EBI są bezpośrednio finansowane ze środków UE, a zatem nie wszystkie operacje podlegają automatycznemu dostępowi ze strony Europejskiego Trybunału Obrachunkowego; podkreśla, że ETO powinien mieć dostęp do informacji niezbędnych do kompleksowej i wyczerpującej oceny wszystkich operacji EBI dotyczących funduszy UE, w tym realizowanych przez pośredników finansowych, zaprojektowanych w celu wdrażania strategii politycznych UE; wzywa ETO do pełnej kontroli, w miarę swoich możliwości, wszystkich operacji związanych w jakimkolwiek stopniu z budżetem UE;

102. zauważa, że główne zadania audytowe powierzono Komitetowi Kontroli i Audytu EBI, który jest całkowicie niezależnym organem; uważa, że udział wykwalifikowanych przedstawicieli zewnętrznych w określonych zadaniach Komitetu Kontroli i Audytu mógłby zwiększyć obiektywizm analiz tego Komitetu;

103. zauważa, że polityka przejrzystości EBI stanowi kompromis między zasadą otwartości a potrzebą zabezpieczenia informacji szczególnie chronionych; zauważa, że polityka ta określa, jakie informacje należy publikować z wyprzedzeniem i kiedy – na przykład wskazuje, że podsumowania projektów należy publikować co najmniej trzy tygodnie przed podjęciem przez Radę Dyrektorów EBI decyzji w sprawie zatwierdzenia finansowania projektu – oraz przewiduje odpowiednie odstępstwa; apeluje o to, by podsumowania te dostarczały zainteresowanym stronom istotnych informacji;

104. zauważa, że w 2023 r. Rada Dyrektorów EBI zatwierdziła 449 projektów i że opublikowano prawie wszystkie (94 %) streszczenia projektów, w większości (57 %) przypadków przed zatwierdzeniem; zauważa, że wszystkie operacje EBI prowadzone przez pośredników finansowych publikuje się na stronie internetowej EBI i że EBI udostępnia na wniosek szczegółowe informacje;

105. przypomina, że wszystkie dokumenty EBI są publicznie dostępne zgodnie z zasadą domniemania jawności; podkreśla, że wszyscy wnioskodawcy powinni być z wyprzedzeniem informowani o publicznym dostępie do dokumentów, a także że wszelkie odmowy dostępu powinny opierać się wyłącznie na określonych odstępstwach; podkreśla, że EBI powinien w odpowiednim czasie rozważyć publikację informacji o celach i kontekście projektów oraz wyjaśniać ich zgodność z celami polityki UE i wkład w ich osiąganie; apeluje ponadto do EBI o systematyczne publikowanie wyników audytów swoich największych operacji finansowych, aby zapewnić niezależną kontrolę zarządzania ryzykiem oraz oceny wpływu tych działań; oczekuje, że EBI będzie ograniczać nieujawnianie informacji wyłącznie do wyjątków przewidzianych w rozporządzeniu (WE) nr 1049/2001[1] oraz rozporządzeniu (WE) nr 1367/2006[2]; wzywa do pełnego wdrożenia zaleceń Rzecznika Praw Obywatelskich wydanych w następstwie dochodzeń w sprawie polityki ujawniania informacji EBI i powiązanych wniosków o dostęp do dokumentów;

106. przypomina, że wszyscy beneficjenci środków unijnych mają ogólny obowiązek uznania ich pochodzenia i zapewnienia widoczności otrzymanych środków unijnych; wzywa grupę EBI do dopilnowania,

---

1 Rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie publicznego dostępu do dokumentów Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji (Dz.U. L 145 z 31.5.2001, s. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

2 Rozporządzenie (WE) nr 1367/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r. w sprawie zastosowania postanowień Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska do instytucji i organów Wspólnoty (Dz.U. L 264 z 25.9.2006, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1367/oj).

by odbiorcy końcowi spełniali kryteria widoczności dotyczące wsparcia finansowego UE;

107. podkreśla, że bank pracuje nad skróceniem czasu wprowadzania produktu na rynek przez pełną cyfryzację cykli projektowych; wzywa bank do zintensyfikowania wysiłków na rzecz cyfryzacji jego operacji;

108. ponawia apel do EBI, aby zaostrzył i w pełni egzekwował politykę zwalczania oszustw podatkowych, uchylania się od opodatkowania i unikania opodatkowania, w tym by nie finansował beneficjentów ani pośredników finansowych, którzy mają udowodnioną złą reputację lub istnieje wysokie ryzyko, że są zaangażowani we wspomniane praktyki;

109. ponownie podkreśla, że przyjęcie porozumienia o współpracy przyczyniłoby się do bardziej zorganizowanego dialogu między Parlamentem a EBI; z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście bezprecedensową współpracę EBI z Parlamentem przy opracowywaniu niniejszej rezolucji, zauważając, że jest to namacalny wyraz otwartości i przejrzystości.

Działania następcze w związku z zaleceniami Parlamentu

110. wzywa EBI do dalszego informowania o stanie realizacji poprzednich zaleceń wydanych przez Parlament, w szczególności w odniesieniu do osiągniętych wyników i wpływu działań podjętych w celu realizacji jego priorytetów i polityki UE, szczególnie w zakresie:

    a) skutków (gospodarczych, środowiskowych i społecznych) swojej strategii inwestycyjnej i wyników osiągniętych w zakresie przyczyniania się do zrównoważonego i stałego rozwoju rynku wewnętrznego w interesie Unii;

    b) kroków podjętych w celu skuteczniejszego zapobiegania konfliktom interesów, nadużyciom finansowym, korupcji i innym potencjalnym formom uchybień oraz przeciwdziałania im;

    c) nowych środków na rzecz większej przejrzystości;

    d) środków mających na celu zwiększenie wsparcia dla MŚP i kwalifikujących się podmiotów gospodarczych w toku wdrażania polityki UE;

    e) działań następczych w odpowiedzi na wezwania i wnioski przyjęte na mocy niniejszej rezolucji;

°

° °

111. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz zwraca się do Rady i do Rady

Dyrektorów EBI o przeprowadzenie debaty na temat stanowisk przedstawionych przez Parlament w niniejszym dokumencie.